

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - Sint-Jans college Visitatie te SINT-AMANDSBERG

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 21766

Instelling Vrije Basisschool - Sint-Jans college Visitatie

Directeur Viviane GISTELINCK

Adres Joseph Gérardstraat 16 - 9040 SINT-AMANDSBERG

Telefoon 09-228.52.67

Fax 09-228.54.08

E-mail directie@vbsvisitatie.be

Bestuur van de instelling vzw Basisscholen St-Jan & Visitatie

Adres Halvemaanstraat 139 - 9040 SINT-AMANDSBERG

Scholengemeenschap Sint-Jan&Visitatie

Adres Antwerpsesteenweg 988 - 9040 SINT-AMANDSBERG

CLB Vrij CLB Regio Gent

Adres Holstraat 95 - 9000 GENT

Dagen van het doorlichtingsbezoek 16-11-2015, 17-11-2015, 20-11-2015

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 20-11-2015

Datum bespreking verslag met de instelling 03-12-2015

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Bart DE BIE

Teamleden Lieven DEPRETTERE

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: mens en maatschappij	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wetenschappen en techniek	8
3.1.1.4 Kleuteronderwijs: Nederlands, 'mens en maatschappij' en 'wetenschappen en techniek'	8
3.1.1.5 Lager onderwijs: Nederlands	12
3.1.1.6 Lager onderwijs: mens en maatschappij	14
3.1.1.7 Lager onderwijs: wetenschappen en techniek	14
3.1.1.8 Lager onderwijs: Mens en Maatschappij en Wetenschappen en Techniek.....	15
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	17
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	17
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	18
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	20
4.1 Leerbegeleiding.....	20
4.2 Rapporteringspraktijk	22
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	24
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	27
6.1 Wat doet de school goed?	27
6.2 Wat kan de school verbeteren?	28
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	29
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	29

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Dit verslag rapporteert over de doorlichting van de Vrije Basisschool Sint-Janscollege Visitatie gelegen in Sint-Amandsberg. De school is gelegen in het dichtbevolkte centrum van Sint-Amandsberg, aan de rand van Gent. De schoolpopulatie weerspiegelt de inwoners van het multiculturele centrum van de gemeente; ze bestaat voor circa de helft uit leerlingen uit een laag socio-economisch milieu en anderstalige leerlingen. Het aantal doelgroepleerlingen nam de laatste jaren sterk toe. De school ligt op eenzelfde campus als een middelbare school en paalt aan een hogeschool waarin een opleiding voor kleuteronderwijzers aangeboden wordt. Ze beschikt over ruime en groene speelruimtes. In de nabije omgeving bieden nog enkele scholen van verschillende onderwijsnetten basisonderwijs aan. De directeur leidt de school al lang en wordt bijgestaan door twee beleidsmedewerkers. Die medewerkers zijn tevens zorgcoördinator en brugfiguur. Het zorgteam bestaat uit de beide coördinatoren en een zestal leerkrachten, die elk een afgebakende opdracht hebben. De ICT-coördinator heeft een beperkt aantal uren. Hij levert hoofdzakelijk technische ondersteuning, maar investeert ook in de competentieverhoging van de leerkrachten. De school beschikt over een stabiel leerkrachtenkorps, hoewel een belangrijk deel ervan de laatste jaren vernieuwd werd door jonge leerkrachten. In haar oordeel houdt de onderwijsinspectie rekening met specifieke kenmerken van de school, de omgeving, het personeel en de leerlingen.

Op basis van het vooronderzoek van 9 november 2015 bepaalde de onderwijsinspectie de focus die ze tijdens deze doorlichting onderzocht. In de kleuterafdeling ging ze de inspanningen van het schoolteam na om voor Nederlands, mens en maatschappij en wetenschappen en techniek de ontwikkelingsdoelen na te streven. In de lagere afdeling onderzocht ze de resultaten van het schoolteam om voor Nederlands en 'Mens en Maatschappij' en 'Wetenschappen en Techniek' de eindtermen te bereiken. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de leerbegeleiding en de rapportering en naar aspecten van het algemeen beleid. Ten slotte onderzocht ze ook een selectie van regelgeving en de mate waarin de school aandacht heeft voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving.

Het onderzoek naar de onderwijsdoelstellingen wijst uit dat in beide afdelingen de resultaten van de onderzochte leergebieden Nederlands en 'mens en maatschappij' en 'wetenschappen en techniek' aan de verwachtingen van de overheid voldoen. Het schoolteam streeft in voldoende mate bij de kleuters de ontwikkelingsdoelen na en in de lagere afdeling bereiken de leerlingen in voldoende mate de eindtermen. Het onderzoek naar de onderwijsdoelstellingen wijst uit dat het schoolteam over weinig valide en betrouwbare outputgegevens beschikt voor de onderzochte leergebieden, waardoor vooral het onderwijsaanbod doorslaggevend is om de kwaliteit van het onderwijs te beoordelen.

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de processen in de focus maakt duidelijk dat de leerbegeleiding en de rapporteringspraktijk voldoende kwaliteitsvol verlopen.

Het onderzoek van het algemeen beleid toont aan dat de school over voldoende beleidsvoerend vermogen beschikt om zelfstandig de werkpunten weg te werken.

Het onderzoek naar de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leer- en werkomgeving wijst uit dat de school voldoet aan de regelgeving. De situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne stimuleert het bereiken van de onderwijsdoelstellingen.

Het onderzoek naar de geselecteerde aspecten van de overige erkenningsvoorwaarden toont aan dat het schoolteam de onderzochte reglementering respecteert. Het schoolteam respecteert de geselecteerde overige regelgeving.

De onderwijsinspectie formuleert een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van de gunstige beoordelingen in beide afdelingen voor de onderzochte leergebieden Nederlands en 'Mens en Maatschappij' en 'Wetenschappen en Techniek'. Binnen het team is de kracht voldoende groot om het huidige ontwikkelingsproces verder te zetten. De leerkrachten kunnen zelf verder de onderwijskwaliteit bijsturen en borgen. Ze kunnen zich hierbij laten inspireren door de aanbevelingen in dit verslag.

De onderwijsinspectie formuleert een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'. Het schoolbestuur blijft te allen tijde verantwoordelijk voor de veiligheid van het personeel, de kleuters en de leerlingen.

De onderwijsinspectie formuleert een gunstig advies voor de overige erkenningsvoorwaarden.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

Nederlands
wetenschappen en techniek
mens en maatschappij

Lager onderwijs - Leergebieden

Nederlands
wetenschappen en techniek
mens en maatschappij

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Rapporteringspraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuteronderwijzers streven de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands voldoende doelgericht na. Het aanbod is volledig en over de verschillende domeinen gespreid. Door hun leerkrachtenstijl stimuleren ze de taalvaardigheidsontwikkeling bij de kleuters. De kleuteronderwijzers bieden hun kleuters rijke en gevarieerde activiteiten aan en ze volgen de vorderingen van de kleuters nauwgezet op. In samenwerking met de zorgleerkrachten passen ze het aanbod ook aan de vorderingen van de kleuters aan.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: mens en maatschappij

Voldoet

De kleuteronderwijzers streven de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied Mens en Maatschappij voldoende doelgericht na. Het aanbod is volledig en over de verschillende domeinen gespreid. De kleuteronderwijzers bieden hun kleuters rijke en gevarieerde activiteiten aan en stimuleren het actief leren bij de kleuters. De kleuteronderwijzers scheppen ook een boeiende leeromgeving.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wetenschappen en techniek

Voldoet

De kleuteronderwijzers streven de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied Wetenschappen en Techniek voldoende doelgericht na. Het aanbod is volledig en over de verschillende domeinen gespreid. De kleuteronderwijzers bieden hun kleuters rijke en gevarieerde activiteiten aan en stimuleren het actief leren bij de kleuters. De kleuteronderwijzers scheppen ook een boeiende leeromgeving.

3.1.1.4 Kleuteronderwijs: Nederlands, 'mens en maatschappij' en 'wetenschappen en techniek'.

Curriculum	De kleuteronderwijzers gebruiken een koepelgebonden ontwikkelingsplan en
Onderwijsaanbod	goedgekeurde leerplannen om de ontwikkelingsdoelen na te streven.
<i>Referentiekader</i>	Ze plannen hun aanbod overwegend in leergebiedoverschrijdende
<i>Planning</i>	belangstellingscentra, wat een sterke horizontale samenhang in het
<i>Evenwichtig en volledig</i>	onderwijsaanbod oplevert. Ze streven verticale samenhang na tussen de
<i>Samenhang</i>	verschillende leeftijdsgroepen door het leerplangebruik, een bewakingsstelsel
<i>Brede harmonische vorming</i>	op het niveau van de dominante doelen per thema, de hoekenfiches en een
<i>Actief leren</i>	aantal concrete inhoudelijke afspraken.

De kleuteronderwijzers of de kleuters brengen de belanstellingscentra aan. Die sluiten vaak expliciet aan bij de leefwereld of reeds verworven kennis van de kleuters door de organisatie van brainstormen. De kleuteronderwijzers ontwerpen vaak samen met hun parallelcollega's hun belangstellingscentra. Bij de invulling van de thema's streven de kleuteronderwijzers een brede vorming na. Dit doen ze onder meer door hun activiteiten in vier ervaringssituaties te situeren.

Naast de planning in thema's, beschikken de kleuteronderwijzers ook over activiteitenfiches voor vaste hoeken en activiteiten. Ze zetten die instrumenten dynamisch in wanneer ze hoeken aanpassen aan het lopende thema.

In het kader van het talenbeleid van de school, stimuleren de kleuteronderwijzers op verschillende manieren actief de Nederlandse taalvaardigheid van de kleuters.

De kleuteronderwijzers bepalen per thema streefwoordenschat, die ze aanbieden in diverse groepsactiviteiten. Ze activeren die woordenschat bij hun kleuters onder meer door de aanpassing van hoeken, speelwerkplekken en ontwikkelingsmaterialen.

De kleuteronderwijzers bieden hun kleuters extra spreek- en luisterkansen door diverse gesprekstechnieken en -vormen toe te passen. Ze richten ook diverse doelgerichte luisteractiviteiten in. Door een activerende instructie- en begeleidingsstijl, lokken de kleuteronderwijzers correct actief taalgebruik uit bij hun kleuters.

De kleuteronderwijzers besteden op verschillende manieren doelgericht aandacht aan leesinitiatie en ontluikende geletterdheid. Dit aanbod integreren ze zoveel als mogelijk in hun thema. Ze werken in dit verband ook samen met diverse partners (o.m. de Arteveldehogeschool en de lokale bibliotheek) en maken ook functioneel gebruik van ICT. Opvallend sterk is het gebruik en de verdere ontwikkeling van verteltassen, waarbij de school een brug bouwt tussen thuis en de school en tegelijk de ouderbetrokkenheid actief verhoogt. Ook de schrijfinitiatie komt zinvol en functioneel aan bod. Naast het gebruik van een specifieke methodiek, integreren vooral de kleuteronderwijzers van de oudste kleuters diverse 'schrijfactiviteiten' op een waardevolle en functionele manier in hun thema.

De school heeft een beperkt aantal afspraken over het omgaan met meertaligheid. Vanuit een respectvolle houding, een drempelverlagende instelling en zin voor Nederlandse taalactivering, passen de kleuteronderwijzers deze afspraken in hun praktijk zinvol toe.

De implementatie van 'mens en maatschappij' en 'wetenschappen en techniek' (MMWT) gebeurt zowel door de integratie van wereldoriënterende activiteiten in de reguliere klaswerking als in thema's. Nochtans selecteren kleuteronderwijzers weinig leerplandoelen wereldoriëntatie bij het opmaken van hun planning. De bewaking van dit aanbod verloopt ook leerkrachtafhankelijk.

In de reguliere klaswerking is er vooral aandacht voor de domeinen tijd en ruimte. Een aantal schoolafspraken over tijds- en ruimtekaders fungeert als basis om deze domeinen functioneel en verticaal samenhangend te behandelen.

De andere domeinen komen vooral in de thema's aan bod; vaak is een thema specifiek gericht op de implementatie van (een domein van) MMWT. Meestal schenken kleuteronderwijzers voldoende aandacht aan realiteitsgebonden waarnemen en beleven, exploreren en experimenteren. Het probleem- en ontwerpgericht leren (bijv. in wetenschappen en techniek) heeft nog groeikansen.

De kleuterafdeling neemt jaarlijks deel aan het schoolproject, wat extra ontwikkelingskansen biedt op het vlak van wereldoriëntatie en het onderwijs verlevendigt.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Klasmanagement
Onderwijstijd

De school streeft ernaar om de onderwijstijd zo optimaal mogelijk te gebruiken. Daarom maken kleuteronderwijzers voor en na de lessen tijd vrij voor informele oudercontacten.

De meeste kleuteronderwijzers gebruiken de onderwijstijd optimaal. Omwille van uitgebreide huishoudelijke momenten is dat echter niet overal het geval.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De inrichting van de klas getuigt van aandacht voor een brede ontwikkeling, inclusief Nederlands en MMWT.

De school beschikt over de nodige educatieve ontwikkelingsmaterialen. De kleuteronderwijzers passen op een waardevolle manier hun hoeken- en materiaalenaanbod aan het lopende thema aan. Ze maken daarvoor dikwijls zelf materialen aan.

De aankoop van nieuwe materialen is gericht op de implementatie van schoolprioriteiten.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De kleuteronderwijzers evalueren de vorderingen van hun kleuters permanent en voldoende breed. Ze doen dit zowel vanuit een leerling- als prestatiegericht perspectief. Nochtans is de afstemming op de vooropgestelde (dominante) doelen niet altijd even sterk. De evaluatie is voldoende breed doordat binnen een afgesproken termijn alle ontwikkelingsdomeinen aan bod komen.

De kleuteronderwijzers evalueren de verwerving van de streefwoordenschat per thema min of meer systematisch.

Tijdens het 'samen lesgeven' verloopt de observatie vooral doelgericht. De neerslag ervan fungeert als communicatiemiddel tussen de groeps- en zorgleerkracht.

Op middellange termijn synthetiseren de groeps- en zorgleraren hun observatiegegevens in een elektronisch kindvolgsysteem. Deze registratie levert gegevens voor oudercontacten, zorgoverleg en overgangsgesprekken.

In het kindvolgsysteem komt Nederlands expliciet aan bod; dit is voor MMWT niet het geval. Sommige elementen ervan zijn in andere rubrieken opgenomen. Zowel de permanente evaluatie als de evaluatie op middellange termijn zijn beide gericht op de bijsturing van het onderwijs of de leerbegeleiding.

Begeleiding Bij de aanvang van het schooljaar krijgen de kleuteronderwijzers een beeld van
Leerbegeleiding hun kleuters door de overgangsgesprekken en het kindvolgsysteem.
Beeldvorming In de loop van het schooljaar vervullen en actualiseren de
Zorg kleuteronderwijzers deze informatie door de diverse evaluatievormen.

De kleuteronderwijzers creëren een aangenaam leef- en leerklimaat en hanteren een uitnodigende en taalstimulerende lerarenstijl.

Samen met het zorgteam realiseren de kleuteronderwijzers de leerbegeleiding volgens het zorgcontinuüm.

In de fase van de basiszorg passen de leerkrachten hun onderwijspraktijk aan de noden van de kleuters aan. De groepsleerkrachten en de betrokken zorgleerkrachten analyseren daartoe samen de actuele evaluatiegegevens. Op basis daarvan differentiëren ze in hun aanbod, werk- of groepeeringsvormen en ondersteunende maatregelen. Het pas ontwikkelde 'planbord' biedt kansen om snelontwikkende kleuters extra uitdagingen en meer zelfregulering te bieden. Tijdens het wekelijks overleg ontwerpen de groeps- en zorgleerkrachten ook samen activiteiten of materialen. Ze voeren hun teamteaching doelgericht uit. De zorgleerkracht begeleidt de kleuters zowel preventief als remediërend. In de fase van de verhoogde en extra zorg stimuleren zowel de groeps- als zorgleerkrachten kleuters met specifieke behoeften. De bepaling van de nodige redelijke aanpassingen verloopt in samenspraak met het zorgteam en andere betrokkenen.

Professionalisering De school investeert significant in de competentieverhoging van de
Deskundigheidsbevordering kleuteronderwijzers voor taalactivering. Ze doet dit zowel door teamgerichte
Interne expertise als individuele externe nascholingen. Daarnaast maakt ze ook gebruik van
Nascholingen schoolinterne vormingsmogelijkheden als werkgroepen, personeelsvergaderingen of overlegmomenten.

3.1.1.5 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De onderwijzers slagen erin om met hun leerlingen de eindtermen voor Nederlands in voldoende mate te bereiken. Het aanbod sluit voldoende aan bij het leerplan en vertoont voldoende verticale samenhang. De verschillende domeinen komen voldoende evenwichtig aan bod. Het leren verloopt actief. De leerbegeleiding is gericht op de verwerving van de Nederlandse taal door alle leerlingen. De evaluatie sluit voldoende bij de vooropgestelde doelen aan. De output toont bevredigende resultaten.

Curriculum	De onderwijzers gebruiken vooral een actueel onderwijsleerpakket als referentiekader voor het onderwijsaanbod en richtsnoer voor de dagelijkse praktijk. Dit bevordert de toepassing van het leerplan, een evenwichtig en volledig aanbod en de verticale samenhang. De onderwijzers passen dit onderwijspakket geregeld aan volgens hun eigen professioneel inzicht, zonder de vooropgestelde leerplandoelen uit het oog te verliezen. Zo wint hun onderwijs onder meer aan actualiteitswaarde, functionaliteit en authenticiteit. Door de thematische aanpak van Nederlands streven de onderwijzers vooral binnen het leergebied horizontale samenhang na. In verschillende mate zoeken onderwijzers ook samenhang met andere leergebieden, bijvoorbeeld door het vervangen of verplaatsen van lessen(clusters).
Onderwijsaanbod	De onderwijzers plannen hun lessen zorgvuldig, naargelang hun eigen bekwaamheidsniveau of ervaring met de betrokken inhoud. De bewaking van het totale aanbod van leerplandoelen en het gebruik van concrete lesdoelen verlopen leerkrachtafhankelijk.
<i>Referentiekader</i>	Onder impuls van een zelfevaluatie en het talenbeleid op school nemen de onderwijzers extra initiatieven om de taalvaardigheid van hun leerlingen te stimuleren. Opvallend is de gelijkgerichte toepassing van instructietaal. Een analyse van gebruikte onderwijsleerpakketten leidde tot zowel inhoudelijke als didactische afspraken. Daarnaast hanteren onderwijzers ook een meer interactieve instructie- en begeleidingsstijl op basis van een gevolgde nascholing en schoolafspraken.
<i>Planning</i>	Voor spreken en luisteren breiden de onderwijzers hun activiteiten uit met diverse zinvolle initiatieven. Hierin kan meer variatie gebracht worden. Om interactie te bevorderen richten de onderwijzers geregeld partnerwerk en diverse groepeeringsvormen in en staan klassen in 'eilanden' opgesteld.
<i>Evenwichtig en volledig</i>	De onderwijzers investeren in een waaier van leesvormen om zowel het technisch als belangstellend lezen te bevorderen en in tweede orde ook de taalschatverwerving te stimuleren. Sommige leesactiviteiten worden klasoverschrijdend of op schoolniveau ingericht; andere zijn leerkrachtafhankelijk. Om de leescultuur te bevorderen beschikken de klassen beschikken over de boeken die aansluiten bij de taalmethode en werken onderwijzers samen met de lokale bibliotheek.
<i>Samenhang</i>	De school investeerde in een nieuw onderwijsleerpakket voor schrift die ze aanpast aan de taalmethode van het eerste leerjaar.
<i>Brede harmonische vorming</i>	De onderwijzers vullen het aanbod van creatief schrijven aan. Dit leidt tot meer functionele en authentieke opdrachten.
<i>Actief leren</i>	De onderwijzers integreren enkele spelvormen in hun praktijk. Dit verhoogt de betrokkenheid van de leerlingen.

Curriculum Onderwijsorganisatie <i>Klasmanagement</i> <i>Onderwijstijd</i>	Het aantal lestijden Nederlands beantwoordt aan het advies van de koepel. De onderwijzers plannen hun leerarrangementen zorgvuldig en managen hun klas meestal effectief. In sommige klassen kan een beter klasmanagement tot een meer effectieve invulling van de onderwijstijd leiden.
Materieel beheer Uitrusting <i>Ontwikkelingsmaterialen</i> <i>Leermiddelen</i>	De onderwijzers en de leerlingen beschikken in principe over voldoende instructie- en leermiddelen om de eindtermen te halen. De praatplaten zijn te klein om in klasverband te gebruiken. In klassen waarin interactieve grote schermen hangen, hebben de onderwijzers meer mogelijkheden om instructies te versterken. Het gebruik van computers en mobiele toestellen ondersteunt de taalverwerving, onder meer door visualisering en inoefening.
Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Kindvolgsysteem</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i>	De onderwijzers geven hun leerlingen permanent persoonlijke feedback, zowel mondeling als schriftelijk. Ze maken veel gebruik van positieve bekrachtiging. Sommigen hebben specifieke aandacht voor de bevordering van zelfevaluatie en aspecten van zelfregulering. De onderwijzers evalueren geregeld de vorderingen van hun leerlingen met methodegebonden of analoge eigen toetsen. Die evaluatie is voldoende breed en wordt door de onderwijzers ondersteund volgens het taalvaardigheidsniveau van hun leerlingen. Waar relevant brengen ze de toetsresultaten in kaart en sturen ze hun onderwijs of begeleidingsinitiatieven bij. De school evalueert de taalvaardigheid van de leerlingen bij de start in de lagere afdeling. Daardoor krijgt ze een zicht op de beginsituatie. Op basis daarvan stelt de school haar onderwijs of leerbegeleiding bij. De school gebruikt methodeonafhankelijke taaltoetsen om de vorderingen van de leerlingen in enkele domeinen van Nederlands op langere termijn in kaart te brengen. De resultaten hiervan worden in het leerlingvolgsysteem ingebracht en gebruikt om het onderwijs of de leerbegeleiding bij te sturen. De school meet haar output voor Nederlands met koepelgebonden eindtoetsen. Ze analyseert de resultaten en stelt op basis daarvan werkpunten op die ze beleidsmatig aanpakt.
Evaluatie Rapporteringspraktijk <i>Interne en externe communicatie</i> <i>Evenwichtig en volledig</i>	De onderwijzers rapporteren op geregelde basis over de vorderingen van hun leerlingen aan ouders. Ze doen dit door schriftelijke rapporten en (in)formele oudercontacten. Het schriftelijk rapport bevat voor Nederlands alle domeinen en is voldoende concreet en transparant. Onderwijzers verduidelijken de gegeven beoordeling met ontwikkelingsgerichte commentaar.

Begeleiding	Bij de aanvang van het schooljaar krijgen de groeps- en zorgleerkrachten een beeld over hun leerlingen door het leerlingendossier, een briefing van het zorgteam of overgangsgesprekken.
Leerbegeleiding	In de loop van het schooljaar vormen de leerkrachten zich een beeld over de vorderingen van hun leerlingen op basis van hun dagelijkse praktijk en evaluatiegegevens. Die gegevens worden bijgehouden en gebruikt voor overleg tussen de groeps- en zorgleerkracht. De belangrijkste en relevante gegevens voert men in het leerlingvolgsysteem in. Dit vormt een basis om met het zorgteam te overleggen.
<i>Beeldvorming</i>	De school heeft een beperkt aantal afspraken over het omgaan met meertaligheid. Vanuit een respectvolle houding, een drempelverlagende instelling en zin voor Nederlandse taalactivering, passen de onderwijzers deze afspraken in hun praktijk zinvol toe.
<i>Zorg</i>	Op basis van diverse evaluatiegegevens en praktijkervaringen richten de onderwijzers in overleg met de zorgleerkrachten hun binnenklasdifferentiatie en teamteaching in. Die zijn hoofdzakelijk gestoeld op de mogelijkheden van het onderwijsleerpakket en het principe dat de school voorop stelt om met drie niveaus van leerlingen te werken. De concrete uitwerking van de binnenklasdifferentiatie is enigszins leerkrachtafhankelijk, maar ze leidt wel tot de nodige ondersteuning en uitdaging. Het coöperatief leren en de inzet van ICT hebben in die context nog groeikansen.
	Jonge anderstalige leerlingen kunnen in de taalbladklas voldoende Nederlandse taalvaardigheid te verwerven. De inhoud is afgestemd op het functioneren in een Nederlandstalige (schoolse) omgeving en op een optimale participatie aan de lessen in de klas.
	Leerlingen met specifieke noden krijgen aangepaste ondersteuning. Die wordt in overleg met het zorgteam of andere betrokkenen bepaald.

3.1.1.6 Lager onderwijs: mens en maatschappij

Voldoet

De onderwijzers bereiken met de leerlingen in voldoende mate de eindtermen van 'mens en maatschappij'. Ze voorzien in een voldoende coherent, evenwichtig en werkelijkheidsgericht aanbod. De onderwijzers gebruiken voldoende actieve werkvormen waardoor de uitgangspunten van de eindtermen gerespecteerd worden.

3.1.1.7 Lager onderwijs: wetenschappen en techniek

Voldoet

De onderwijzers bereiken met de leerlingen in voldoende mate de eindtermen van 'wetenschappen en techniek'. Ze voorzien in een voldoende coherent, evenwichtig en werkelijkheidsgericht aanbod. De onderwijzers gebruiken voldoende actieve werkvormen waardoor de uitgangspunten van de eindtermen gerespecteerd worden.

3.1.1.8 Lager onderwijs: Mens en Maatschappij en Wetenschappen en Techniek

Curriculum	De school beschouwt de leergebieden 'mens en maatschappij' en
Onderwijsaanbod	'wetenschappen en techniek' als een leergebied 'wereldoriëntatie'. Om aan te
<i>Referentiekader</i>	sluiten bij de onderwijspraktijk op school beschrijft de inspectie in dit verslag de
<i>Planning</i>	beide leergebieden als een geheel (MMWT).
<i>Evenwichtig en volledig</i>	De onderwijzers baseren hun aanbod op een vrij actueel onderwijsleerpakket
<i>Samenhang</i>	na het pakket te hebben afgetoetst aan het leerplan wereldoriëntatie. Dit zorgt
<i>Brede harmonische vorming</i>	voor voldoende verticale samenhang. Ze vervangen een aantal lessen of
<i>Actief leren</i>	thema's zonder de betrokken domeinen of leerplandoelen uit het oog te verliezen. Op die manier willen ze hun aanbod beter afstemmen op de leefwereld en de competenties van de leerlingen, de context van de school, de actualiteit of thema's in andere leergebieden. Onderwijzers vullen sommige thema's uit de methode aan om de lessen informatiever te maken. Bij de oudste leerlingen gebruiken de onderwijzers veel onderwijstijd binnen wereldoriëntatie om de studiekeuze van de leerlingen te begeleiden. Hiervoor werken ze samen met het centrum voor leerlingenbegeleiding (clb). Ook voor de meerdaagse extramurosactiviteiten en het jaarlijks schoolproject passen de onderwijzers het onderwijsaanbod aan.
	De onderwijzers plannen hun onderwijs in hun agenda op het digitale schoolplatform. Hieruit blijkt dat de verschillende domeinen geregeld aan bod komen. De bewaking van de aangeboden leerplandoelen verloopt volgens schoolafspraken.
	De aansluiting bij de uitgangspunten van de eindtermen groeit, maar de school beschikt hiervoor over weinig afspraken. De onderwijzers geven veel cursorische lessen MMWT, wat niet strookt met het multiperspectiviteitsprincipe. Stilaan evolueren ze echter naar een meer thematische aanpak, waar mogelijk en relevant leergebiedoverschrijdend. De leerlingen leren diverse bronnen gebruiken. Het aandeel van ICT daarin groeit. De onderwijzers bedden hun onderwijs enigszins in realiteitsgebonden contexten aan en maken wisselend gebruik van authentieke opdrachten. Vooral door de inrichting van de meerdaagse extramurosactiviteiten komt de school beter aan de uitgangsprincipes van de eindtermen tegemoet.
	De onderwijzers maken volgens eigen inzicht gebruik van diverse vormen van actief leren. Ze implementeren handelend en samenwerkend leren. Het onderzoekend, ondernemend en ontwerp- of productgericht leren met ICT kent nog groeikansen. De school profileert zich als MOS-school en zorgt in die optiek voor een jaarlijkse impuls voor duurzaamheid. Een aantal elementen uit voorbije projecten blijven in gebruik.
	De onderwijzers richten de aandacht van de leerlingen op verschillende wijze op de actualiteit. Ook hier zijn weinig schoolafspraken rond. De leerverhalen die de ICT-coördinator ontwikkelt, worden hiertoe nog maar weinig intentioneel ingezet.
	De school heeft expliciet aandacht voor de integratie van leergebiedoverschrijdende eindtermen in wereldoriëntatie. Sociale vaardigheden komen ruim aan bod. De leerlingen gebruiken de computerklas en het mobiele ICT-materiaal om informatie op te zoeken en te verwerken. Voor leren leren is de aandacht nu vooral gericht op het studeren van wereldoriëntatie en het gebruik van leerstrategieën. De tijdsinvestering hierin is

groot en de effectiviteit is twijfelachtig.

Materieel beheer

Uitrusting

Ontwikkelingsmaterialen

Leermiddelen

De klassen zijn aangenaam ingericht en bevatten een beperkt aantal specifieke leerzones. De opstelling in 'eilanden' bevordert het samenwerkend leren.

De klaswanden ondersteunen enigszins het leren; diverse tijds- en ruimtekaders zijn aanwezig, maar divers. Ze worden ook weinig dynamisch gebruikt.

Een aantal onderwijzers ervaart een gebrek aan materiaal om het domein 'techniek' sterk uit te werken. Nochtans start de school met een geleidelijke investering hierin, zij het voorlopig voor gebruik in de projectklas.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Evenwichtig en representatief

Kindvolgsysteem

Leerlingvolgsysteem

Gericht op bijsturing

De onderwijzers geven hun leerlingen permanent persoonlijke feedback.

Daarnaast groeien ze ook in de integratie van alternatieve evaluatievormen in het onderwijsleerproces. De leerlingen kunnen daarbij in toenemende mate zichzelf en hun medeleerlingen beoordelen.

Bij de afronding van een leerstofgeheel of thema, evalueren de onderwijzers hun leerlingen door methodegebonden of eigen toetsen. Die toetsen peilen vooral naar kennisverwerving en resultaten van verregaande studievaardigheden en leerstrategieën. De belangrijke en vooropgestelde leerplandoelen met betrekking tot vaardigheden komen te weinig aan bod in deze tussentijds summatieve evaluatie.

Vanuit haar talenbeleid onderzocht de school in welke mate het taalgebruik in de toetsen een mogelijke hindernis vormt voor anderstalige leerlingen.

Sommige leerkrachten voeren die controle op hun toetsen niet (altijd) uit.

De school gebruikt bij de oudste leerlingen geen genormeerde of geijkte toetsen om haar output voor wereldoriëntatie te meten.

Begeleiding

Leerbegeleiding

Beeldvorming

Zorg

De leergebieden 'mens en maatschappij' en 'wetenschappen en techniek' neemt de school niet expliciet op in het leerlingvolgsysteem. Op langere termijn blijft de beeldvorming erover beperkt tot de rapportgegevens.

De school bevordert het welbevinden en de betrokkenheid van de leerlingen door het gebruik van actieve werkvormen en diverse groeiperingsvormen, het project met gezamenlijke openingen en de meerdaagse extramurosactiviteiten. De school investeert op het niveau van de basiszorg in verschillende initiatieven. Volgens het talenbeleid van de school activeren de onderwijzers de woordenschat die binnen het actuele thema aan bod komt en kunnen leerlingen met een beperkte Nederlandse taalvaardigheid gebruik maken van aangepaste bronnenboeken.

Op het niveau van verhoogde zorg organiseert de school een projectklas waarin mens en maatschappij en wetenschappen en techniek de centrale inhoud vormen. Het projectmatig werken komt er nog beperkt aan de orde.

Op het niveau van de uitbreiding van zorg krijgen enkele leerlingen door externe hulpverleners extra kansen om met ruimte en tijd te leren omgaan.

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Interne expertise

Nascholingen

Sommige leraren ervaren een gebrek aan competentie om het domein techniek sterk uit te werken. Vooral het uitwerken van de kerncomponent 'technisch proces' roept nog vragen op.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De instelling gaat op systematische wijze haar situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles, risicoanalyses en inspraak van het personeel uitvoert. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de leer- en werkomgeving van het personeel en de leerlingen.

Uit de controles en adviezen van externe controlediensten, de interne dienst (preventieadviseur) en de externe dienst, blijken er meerdere tekorten te zijn opgemerkt op het vlak van veiligheid, maar deze tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting gedeeltelijk opgelost. Wat nog moet verbeteren, is in de planning voorzien en pakt de instelling aan door organisatorische maatregelen en kleinere werken. Dit gebeurt in afwachting van de realisatie van de verbeteracties ten gronde waarvoor bouwplannen en de nodige stappen zijn gezet.

Tijdens het bezoek ter plaatse stelt de inspectie vast dat de situatie in verband met de toiletten op dit ogenblik weinig transparant is. Er zijn op dit ogenblik in principe nipt voldoende toiletten aanwezig, maar dit is organisatorisch niet ideaal. Er is geen aangepast toegankelijk toilet voor mannen/jongens en vrouwen/meisjes of unisekstoilet. De school voorziet evenwel bouwplannen om aan deze situatie te verhelpen. De school beschikt niet over een beheersplan betreffende de preventie van legionella.

De instelling krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de instelling tekorten opspoot en wegwerkt, de realisatie van kleinere (tussentijdse) oplossingen en de aandacht voor proactieve acties, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de instelling om de resterende tekorten weg te werken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	ja
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
• de vermelding dat bij schoolverandering leerlingengegevens worden overgedragen naar de nieuwe school tenzij, en voor zover de regelgeving de overdracht niet verplicht stelt, de ouders er zich expliciet tegen verzetten na op hun verzoek deze gegevens te hebben ingezien	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja

Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Worden de notulen van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift aangelegd en bewaard? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van de verklaringen aan leerlingen die geen getuigschriften basisonderwijs krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

- Doelgerichtheid** De schoolvisie op leerbegeleiding sluit structureel aan bij het zorgcontinuüm. De school beschrijft er de taak van de school op de vier niveaus. Wat de werking van de leerbegeleiding betreft, sluit de school zich aan bij de principes van het handelingsgericht werken.
- Daarnaast formuleert de school enkele algemene doelen die ze verantwoordt vanuit een analyse van de multiculturele schoolpopulatie. De doelen zijn (1) Nederlandse taalvaardigheid stimuleren bij anderstalige leerlingen, (2) extra ondersteuning bieden aan (doelgroep)leerlingen met (mogelijke) leerproblemen, (3) de participatiegraad van kleuters verhogen, (4) de aanwezigheid van ouders op contactmomenten verhogen en (5) extra aanbod geven aan snellerende leerlingen. Sommige algemene doelen worden vertaald in meer concrete doelen, hoewel dat op zijn beurt soms veeleer middelen zijn. Tot slot wil de school ook een positieve cultuur ontwikkelen, vandaar haar permanente aandacht voor socio-emotionele ontwikkeling op basis van een preventiepiramide.
- Ondersteuning** Om de visie op leerbegeleiding gestalte te geven richt de school twee halftijdse ambten voor zorgcoördinatoren in en investeert ze ook in een aantal zorgleerkrachten. Dit zorgteam is enigszins multidisciplinair samengesteld en bevat dus enkele expertises.
- De handelingsgerichte zorgwerking binnen het kader van het zorgcontinuüm krijgt concreet vorm op alle zorgniveaus, in samenspraak met alle betrokkenen en op leerlingen-, leerkrachten- en schoolniveau. De groeps- en assisterende zorgleerkrachten beheren vooral de werking op het niveau van de basiszorg. Het zorgteam coördineert vooral de zorgwerking en het overleg met diverse partners vanaf het niveau van de verhoogde zorg. Alle vormen van overleg worden goed voorbereid, verlopen functioneel en dragen bij tot de formulering van antwoorden op gestelde zorgvragen.
- Ook om de vijf gestelde doelen te realiseren, nemen alle partners hun verantwoordelijkheid op. Groeps- en zorgleerkrachten stimuleren de taalvaardigheid van de leerlingen volgens gemaakte afspraken en differentiëren vooral voor Nederlands en wiskunde op drie niveaus op basis van evaluatiegegevens. Zorgleerkrachten ondersteunen groepsleerkrachten bij de ontwikkeling en de uitwerking van de differentiatie(materialen). Het zorgteam neemt maatregelen om de aanwezigheid van ouders op contactmomenten te verhogen. Daarenboven betreft de school de ouders ook bij de uitwerking van sommige initiatieven. Het zorgteam neemt initiatieven om de kleuterparticipatie op te volgen en te verhogen en coördineert ook de participatie aan de projectklas. Dit laatste verloopt vooralsnog weinig flexibel.

Het digitale leerlingvolgsysteem is een rijke en open (voor het schoolteam) databank over de ontwikkeling van de leerlingen, hun ondersteuningsbehoeften en de verschillende zorginitiatieven. Het leerlingvolgsysteem is eerder vanuit een deficitair model ontworpen. Het levert zinvolle input voor het zorgoverleg en de bepaling van redelijke aanpassingen. De aandacht voor positieve aspecten als uitgangspunt van de leerbegeleiding - een van de vooropgestelde handelingsgerichte principes - zit er niet expliciet in vevat. Het volgsysteem bevat ook niet voldoende gegevens om de totale ontplooiing en de talentenontwikkeling van elke leerling systematisch op te volgen.

Doeltreffendheid In het eerste leerjaar meet de school de effecten van het talenbeleid (doel 1) in de kleuterafdeling. Omwille van de recente invoer van het meetinstrument zijn hieruit nog geen besluiten te trekken. De gangbare leerlingvolg- en eindtoetsen leveren een partieel beeld op de schriftelijke taalvaardigheid van de leerlingen in de lagere afdeling. Voor het zesde leerjaar voorziet de school nog geen objectieve meting van zowel de mondelinge als schriftelijke taalvaardigheid. De school monitort en evalueert haar dagelijkse zorgwerking (doel 2) op de verschillende niveaus vooral door de verschillende overlegmomenten. Vanaf het niveau van de verhoogde zorg doet ze dit in overleg met het CLB, ouders en andere partners. De school evalueert de effecten van de zorgwerking op mesoniveau minder expliciet. Nochtans zijn ze wel af te leiden van leerlingvolg- en eindtoetsen, de schoolloopbaangegevens van de leerlingen en de outputgegevens in het leerlingvolgsysteem. De school bewaakt de aanwezigheid van de kleuters (doel 3). Hieruit blijkt het gevoerde beleid een positief effect te hebben. Dit geldt ook voor de aanwezigheid van ouders (doel 4) op contact- en overlegmomenten. De effecten en de werking van het extra aanbod en de projectklas worden nog niet doelgericht gemeten (doel 5). De school organiseerde recent een zelfevaluatie (swot-analyse). Op basis daarvan leidde ze ook enkele werkpunten voor de leerbegeleiding af.

Ontwikkeling Met betrekking tot taalvaardigheid (doel 1) leiden de aanwezige gegevens van genormeerde taaltoetsen momenteel tot een bijstelling van het onderwijs voor schrift en begrijpend lezen. Werkgroepen pakken beide werkpunten aan en betrekken daar geregeld het voltallige team bij. De leerkrachten volgen nascholingen om de Nederlandse taalvaardigheid van hun diverse klasgroepen te stimuleren. In een recent verleden ontwikkelde de school een beleid met betrekking tot instructietaal, het uitlokken van mondelinge interactie en functionele woordenschatverwerving (in functie van belangstellingscentra of wereldoriëntatie). Dit is nu in uitvoering. Uit haar zelfevaluatie leidde de school onder meer af dat het omgaan met andere talen in de klas nog een werkpunt is. Door de ontwikkelingsgerichte instelling van de leerkrachten, is de begeleiding van leerlingen met dreigende achterstand (doel 2) op het niveau van de basiszorg constant in ontwikkeling. Het zorgteam stelt samen met het CLB en andere betrokkenen de redelijke aanpassingen voor de betrokken leerlingen bij indien nodig.

De hoge participatiegraad aan het kleuteronderwijs (doel 3) en de verhoging van de ouderbetrokkenheid (doel 4) lijken te worden gehaald, mede dankzij een constante alertheid en blijvende maatregelen. De deelname van de school aan het lokale bredeschoolproject en de samenwerking met de multiculturele medewerkers van het CLB lijkt de betrokkenheid van ouders op leerlingen- en schoolniveau mee te stimuleren.

Voor de pas opgerichte projectklas (doel 5) plant de school in de nabije toekomst nog geen bijsturingen. Nochtans zien sommige teamleden hier terecht wel ontwikkelingskansen.

4.2 Rapporteringspraktijk

- Doelgerichtheid** De school beschikt niet over een expliciete visie over breed rapporteren aan diverse partners op het niveau van de kleuter- en lagere afdeling. Over het algemeen ziet ze elke vorm van rapportering als een communicatiemiddel om over de ontwikkeling van de kinderen van gedachten te wisselen. De school sleutelt al enkele jaren aan de schriftelijke rapporten. Mede daardoor ontstaat op school een iteratief proces dat leidt tot een eerder impliciet gedachtengoed over rapportering met een aantal waardevolle kwaliteitscriteria voor verschillende vormen van rapportering.
- Ondersteuning** De leerkrachten rapporteren aan hun leerlingen door hen permanent persoonlijke feedback te leveren, hen te betrekken bij de beoordeling van prestaties en met het schriftelijk rapport te bespreken. Ze maken daarbij gebruik van positieve bekrachtiging. De leerkrachten rapporteren aan ouders op de georganiseerde, specifieke en informele oudercontacten. De geplande oudercontacten bereiden ze, waar nodig samen met het zorgteam, goed voor. Ze maken daarvoor gebruik van documenten op het elektronisch schoolplatform. Bij geplande moeilijke gesprekken worden leerkrachten ondersteund door leden van het zorgteam of externe partners (bijv. tolken of CLB-medewerkers). Om de informele contacten te faciliteren, zijn de leerkrachten een kwartier voor en na de lestijd bereikbaar voor ouders. In de kleuterafdeling nemen leerkrachten nog diverse bijkomende initiatieven om over de vorderingen van hun kleuters aan ouders te rapporteren. In de lagere afdeling stoelt de leerkrachten de rapportering aan ouders vooral op het schriftelijk rapport en de bijhorende schriftelijke toetsen. De rapporten zijn voldoende talrijk om een formatieve waarde te hebben. Het idee om het eerste rapport sneller mee te geven (in het eerste leerjaar) kan in die zin een meerwaarde betekenen. De rapporten zijn meestal voldoende breed, concreet, doelgericht en helder. Opvallend is de ruimte voor commentaar door ouders, zodat de rapporten in twee richtingen communicatie voorzien. De leerkrachten van het eerste leerjaar passen de rapportering op een verantwoorde manier aan hun leeftijdsgroep aan. De leerkrachten duiden de cijfers of letters met klare en aanmoedigende commentaar. Voor muzische vorming krijgen de leerlingen enkele keren per jaar een apart rapport met enkele waardevolle elementen. Toch beslaat het geheel van muzische rapporten en MMWT maar

een fractie van de leerplandoelen.

De aparte rapportering voor lichamelijke opvoeding geeft binnen een billijke termijn wel een volledig maar minder concreet beeld over de verwerving van de betrokken competenties binnen alle domeinen. In het leer- en leefhoudingenrapport gelden altijd voor iedereen dezelfde criteria. Gelukkig leggen leerkrachten in praktijk wel focussen om de beoordelingen enigszins te laten aansluiten bij vooraf bepaalde aandachtspunten of onderwijsleersituaties en dagen ze leerlingen uit om twee werkpunten aan te pakken. Ze duiden ook deze beoordelingen met ontwikkelingsgerichte mondelinge en schriftelijke commentaar. Voor leerlingen met gedragsmoeilijkheden hanteren de onderwijzers een apart rapportje. Naast de formatief bedoelde kortetermijnrapporten, geven de onderwijzers ook nog twee tussentijds summatieve rapporten mee aan hun leerlingen. De manier waarop dit samengesteld wordt, is afhankelijk van de leeftijdsgroep. De school kan erop letten dat ze hiermee geen overdreven studielast veroorzaakt. Leerkrachten rapporteren ook schoolintern over de vorderingen van hun leerlingen. Hiervoor gebruiken ze de verschillende vormen van overleg zoals de zorgwerking ze voorziet.

- Doeltreffendheid** De school organiseert geen algemene tevredenheidsmeting over de diverse vormen van rapportering. Ze heeft wel de indruk dat de rapportering de communicatie bevordert tussen ouders en school.
- De mondelinge rapportering via oudercontacten lijkt gewaardeerd te worden door ouders. De hoge graad van aanwezigheid bevestigt dit enigszins. De school reflecteerde over de informatieavonden bij de aanvang van het schooljaar, omdat dit geen succes meer was.
- In de kleuterafdeling evalueerde de school de doeltreffendheid van de genomen initiatieven nog niet specifiek. De heen-en-weerschriftjes lijken hun doel te bereiken doordat ook ouders ze actief gebruiken.
- De schriftelijke rapportering in de lagere afdeling werd al geregeld geëvalueerd door het team en voorgelegd aan het oudercomité. Hieruit leert de school dat ouders de uitleg bij de beoordelingen in cijfers en letters waarderen. Vanuit het talenbeleid bewaakt het zorgteam permanent het laagdrempelig taalgebruik in de rapporten.
- Ontwikkeling** De school ontwikkelt haar rapportering op diverse terreinen vooral op basis van zelfevaluaties met het team. Ze maakt hiervoor weinig gebruik van waardevolle literatuur of gespecialiseerde deskundigen.
- Om de oudercontacten te optimaliseren volgde het team al diverse nascholingen.
- De weinig succesvolle informatieavonden stuurde de school al bij, maar dit blijft een aandachtspunt.
- De ontwikkeling van de schriftelijke rapportering blijft een werkpunt voor de school. De voorbije reflecties leidden al geregeld tot bijstellingen. Momenteel zit vooral de rapportering van muzische vorming in een ontwikkelingstraject.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Het interne leiderschap van de school is duidelijk gestructureerd. Het wordt dagelijks opgenomen door een beleidsteam dat is samengesteld door de directeur en twee halftijdse beleidsmedewerkers met elk een specifieke expertise. Het beleidsteam heeft vooral een beleidsvoorbereidende en coördinerende functie. De beleidsmedewerkers combineren deze opdracht met een halftijdse opdracht als zorgcoördinator, wat de koppeling tussen de zorgwerking en schoolbeleid bevordert. Daarnaast nemen ook werk- of denkgroepen betekenisvolle taken op om in team bepaalde prioriteiten voor te bereiden, te coördineren of uit te voeren. Ze werken in dialoog met het voltallige team en vaak met participatie van het beleidsteam. Sterk is de vaste structuur (inclusief doelen en evaluatie) waarop hun gedelegeerde opdracht is gebouwd. Deze werking draagt duidelijk bij tot het innovatief vermogen van de school.

Op school heerst een positieve en professionele cultuur. De positieve sfeer wordt gevoed door leerkrachten die van de school samen een aangename leefomgeving willen maken. De schoolleiding stimuleert die sfeer door een open houding, de herinrichting van een leerkrachtenlokaal en de organisatie van enkele informele en feestelijke ontmoetingen. De professionele cultuur ontstaat vooral door de hoge gezamenlijke doelgerichtheid van de leerkrachten, de bereidheid tot kennisdeling en gezamenlijk ontwerpen van activiteiten en de attitude om de eigen beleidsruimte constructief in te vullen vanuit een onderzoekende houding. De positieve instelling en omgangsvormen van de leerkrachten lijken ook door de leerlingen overgenomen te worden. Voor de strategische ontwikkeling van de school steunt de leiding op kenmerken van beleidsvoerend vermogen. Het team bepaalt op een democratische manier de prioriteiten om de school te ontwikkelen, vaak op aangeven van werkgroepen of teamleden. Bij de ontwikkeling van prioriteiten vertrekt het team in principe vanuit visieontwikkeling, afgeleid van het pedagogisch project en in combinatie met verantwoording. Elke prioriteit wordt gestimuleerd door diverse vormen van schoolexterne of -interne deskundigheidsbevordering. Opvallend sterk is de screening die de school uitvoerde op de laatst ontwikkelde prioriteiten op basis van kenmerken van beleidsvoerend vermogen. Momenteel staan er heel wat prioriteiten op het menu, maar dat blijkt voor het team weinig problemen te vormen.

Visieontwikkeling De schoolleiding hecht groot belang aan visieontwikkeling als element van beleidsvoerend vermogen en als basis voor veranderingsprocessen. Ze investeert hierin ook de nodige tijd en energie met het hele team. Ze probeert haar visies ook breed te ontwikkelen, zodat ze op verschillende onderwijskundige domeinen betrekking hebben. Een bevorderende factor voor de visieontwikkeling is de inzet op deskundigheidsbevordering. Op sommige terreinen kan de school meer haar ontwikkelde visie aftoetsen aan degelijke en geverifieerde informatie terzake.

- Besluitvorming** De schoolleiding baseert zich op een participatieve besluitvorming. Belangrijke beslissingen worden in principe in consensus op de personeelsvergaderingen genomen. Afhankelijk van het onderwerp kunnen die voor het lager en kleuteronderwijs (deels) apart verlopen. Als een gemeenschappelijk besluit uitblijft, zoekt de directeur naar de ‘grootste gemene delers’ en neemt ze op basis daarvan besluiten.
- De school beroept zich op haar participatieorganen als het lokaal overlegcomité, de schoolraad en het oudercomité om adviezen en reflecties te ontvangen op het voorliggend beleid of om de ouderbetrokkenheid op drie niveaus (ouder-beleid, ouder-school, ouder-kind) te verhogen.
- Kwaliteitszorg** De schoolleiding baseert zich op verschillende gegevensbronnen en principes om de kwaliteit van het onderwijs te kennen en als input voor verbetering in te zetten.
- In eerste instantie rekent de schoolleiding op de input van alle teamleden op zelfevaluatievergaderingen. Zij brengen een brede waaier van gepercipieerde werkpunten aan, waaruit er enkele geselecteerd worden om als prioriteit in de steigers te zetten. Enerzijds verlopen die verbeteracties in principe volgens een kwaliteitssysteem (PDCA), waardoor er ook een controle ingebouwd zit. Anderzijds heeft de school niet de gewoonte om een nul- en eindmeting te hanteren om (leer)vorderingen in kaart te brengen.
- De school mat enkele jaren geleden de tevredenheid bij haar leerlingen en ouders. Dit leidde tot enkele onderwijskundige en infrastructurele bijstellingen. De school meet jaarlijks enkele eindprestaties voor wiskunde en Nederlands. In het vierde leerjaar ook voor wereldoriëntatie. Die worden jaarlijks door de betrokken leerkrachten bekeken. De schoolleiding analyseert deze resultaten over enkele jaren. Die analyse leidt tot prioriteiten om op schoolniveau uit te werken. Momenteel hebben die vooral te maken met de activering van Nederlandse taalvaardigheid en metend rekenen.
- De eigen evaluaties, de schoolrijpheidstesten en de testen van het leerlingvolgsysteem leveren vooral input voor de zorg- en klaswerking. Op schoolniveau worden hier op termijn geen analyses op uitgevoerd.
- Talenbeleid** Het klasmanagement is erop gericht om leerlingen met talige noden makkelijker en voldoende aan bod te laten komen tijdens het onderwijsleerproces.
- Leerkrachten hanteren in de verschillende leergebieden werk- en groepeeringsvormen die de communicatie en de interactie tussen de leerlingen bevorderen.
- Het schoolteam heeft afspraken met betrekking tot talige aspecten van de evaluatie.
- Het schoolteam neemt initiatieven om met de ouders, zowel schriftelijk als mondeling, op een heldere en verstaanbare wijze te communiceren.

GOK- en zorgbeleid Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid op de analyse van data en brengt de noden van alle leerlingen in kaart. De school heeft zicht op het aantal leerlingen dat vanuit het 1e leerjaar doorstroomt tot het 6e leerjaar, en dit zonder leerachterstand op te lopen, en zet acties op om de doorstroom te bevorderen. Het schoolteam stelt binnen zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid algemene doelen voorop om de zorg voor en de gelijke onderwijskansen van alle leerlingen te garanderen. De schoolorganisatie zorgt ervoor dat het team de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid bereikt. De acties (op leerling-, leraren- en schoolniveau) die het schoolteam uitwerkt, sluiten aan op de vooropgestelde doelen. Het team heeft expliciet aandacht voor kleuterparticipatie. Het schoolteam evalueert de effecten van de acties binnen zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid. Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van alle teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het hele team investeert op zijn niveau in de ontwikkeling van de Nederlandse taalvaardigheid. Daardoor vervullen ze een essentiële voorwaarde om ook met anderstalige leerlingen het leerplan Nederlands te kunnen toepassen.
- Het hele team draagt bij om het onderwijs in Nederlands gedifferentieerd te laten verlopen, zodat de school om op een haalbare manier aan de verschillende onderwijsbehoeften van haar multiculturele populatie tegemoet komt.
- De kleuteronderwijzers streven de ontwikkelingsdoelen Nederlands na.
- De kleuteronderwijzers streven de ontwikkelingsdoelen Mens en Maatschappij na.
- De kleuteronderwijzers streven de ontwikkelingsdoelen Wetenschappen en Techniek na.
- De onderwijzers bereiken met hun leerlingen in voldoende mate de eindtermen Nederlands.
- De onderwijzers bereiken met hun leerlingen in voldoende mate de eindtermen Mens en Maatschappij.
- De onderwijzers bereiken met hun leerlingen in voldoende mate de eindtermen Wetenschappen en Techniek.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het zorgteam voert een doelgericht zorgbeleid dat aansluit bij de visie van het M-decreet en gestoeld is op de analyse van de schoolpopulatie.
- Het zorgteam stelt zijn aanpak op elk niveau constant bij op basis van nieuwe gegevens of signalen.
- De school ontwikkelt haar rapporteringsbeleid op basis van een iteratief proces.

Wat betreft het algemeen beleid

- De schoolleiding is goed gestructureerd, berust op een positieve cultuur en leidt op een strategische wijze tot schoolontwikkeling.
- De schoolleiding hecht veel belang aan visieontwikkeling als basis voor veranderingsprocessen.
- De schoolleiding hanteert een democratische besluitvorming en participatieve leiderschapsstijl.
- De schoolleiding bevordert de kwaliteit van haar onderwijs op basis van verschillende bronnen.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- In de kleuterafdeling kunnen de leerkrachten de themawoordenschat aftoetsen aan de functionaliteit ervan.
- In sommige kleuterklassen kan de onderwijstijd efficiënter aangewend worden.
- Vooral binnen het leergebied 'Wetenschappen en Techniek' kunnen de leerkrachten het onderzoekend, ontwerp- en probleemgericht leren met ICT verder ontwikkelen.
- De onderwijzers kunnen de cursorische behandeling van 'Mens en Maatschappij' en 'Wetenschappen en Techniek' verder inruilen voor een (leergebiedoverschrijdende) meer thematische aanpak.
- De school kan de brede invulling van het leerlingvolgsysteem versterken met het oog op een onderbouwing voor kwaliteitszorg en een sterkere schoolloopbaanbegeleiding.
- De school kan haar output voor wereldoriëntatie met genormeerde of geijkte instrumenten meten en op basis daarvan haar onderwijs bijstellen.
- Een verdere digitalisering van didactische materialen, bijvoorbeeld interactieve praatplaten en grote digitale schermen in alle klassen, kunnen de efficiëntie van het onderwijs verhogen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het team kan zijn visie op rapporteren verbreden en expliciteren.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Bart DE BIE de inspecteur-verslaggever	Viviane GISTELINCK de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	